

Čj. UOOU-04073/16-22

ROZHODNUTÍ

Předsedkyně Úřadu pro ochranu osobních údajů, jako odvolací orgán příslušný podle § 2, § 29 a § 32 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, a podle § 10 a § 152 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, rozhodla dne 20. června 2016 podle § 152 odst. 5 písm. b) zákona č. 500/2004 Sb. takto:

Rozklad účastníka řízení, společnosti KaratNet s.r.o., se sídlem Tlumačovská 2766/26, 155 00 Praha 5, IČ:01718321 proti rozhodnutí čj. UOOU-04073/16-16 ze dne 6. května 2016 **se zamítá a napadené rozhodnutí se potvrzuje.**

Odůvodnění

Úřad pro ochranu osobních údajů (dále jen „Úřad“), resp. inspektorka Úřadu PaedDr. Jana Rybínová, rozhodnutím čj. UOOU-04073/16-16 ze dne 6. května 2016 uložila účastníkovi řízení, společnosti KaratNet s.r.o., se sídlem Tlumačovská 2766/26, 155 00 Praha 5, IČ:01718321 (dále jen „účastník řízení“) opatření k odstranění zjištěných nedostatků v souvislosti se zpracováním osobních údajů lékařů uvedených na receptech na léčivý přípravek Xarelto 15 mg, které lékárny účastníkovi řízení předkládají v rámci Slevového programu Xarelto společnosti Bayer, s.r.o.

V preambuli výrokové části rozhodnutí je jako datum vydání rozhodnutí uveden 6. květen 2016, zatímco podpisová doložka je datována dnem 7. května 2016. Jelikož rozhodnutí bylo odesláno dne 6. května 2016, je nutno, i vzhledem k faktu, že dne 7. května 2016 byla sobota, vepsání posledně uvedeného data spolu s podpisovou doložkou posuzovat jako zřejmou nesprávnost, která však nemůže způsobit nezákonnost rozhodnutí. V souladu s § 70 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, tudíž je správní orgán prvního stupně povinen tuto nesprávnost opravit vydáním usnesení.

Podkladem pro vydání rozhodnutí byly materiály shromážděné v rámci kontroly, provedené u účastníka řízení inspektorkou Úřadu PaedDr. Janou Rybínovou ve dnech 6. srpna 2015 – 27. ledna 2016 ukončené protokolem o kontrole čj. UOOU-06343/15-30 ze dne 1. února 2016, který byl následně potvrzený dopisem čj. UOOU-06343/15-34 ze dne 8. března 2016, jímž byly vypořádány námitky kontrolovaného. Kontrolou bylo shledáno, že účastník řízení

porušil ustanovení § 5 odst. 2 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, neboť zpracovával osobní údaje předepisujících lékařů bez právního titulu.

Poté byl inspektorkou Úřadu PaedDr. Janou Rybínovou vydán příkaz čj. UOOU-04073/16-11 ze dne 31. března 2016, jímž byla mj. účastníkovi řízení uložena povinnost „*zlikvidovat kopie a scany lékařských předpisů na léčivý přípravek Xarelto 15 mg, obsahující osobní údaje předepisujících lékařů v rozsahu jméno a příjmení, a to ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto příkazu a nadále v rámci slevového programu neshromažďovat a nezpracovávat osobní údaje bez souhlasu subjektu údajů*“. Proti příkazu čj. UOOU-04073/16-11 ze dne 31. března 2016 však účastník řízení podal řádný odpor, v němž zejména uvedl, „*že není třeba zlikvidovat celé scany a kopie receptů obsahující uvedené osobní údaje, avšak za plně dostačující považujeme likvidaci právě jen osobních údajů na scanech a kopiích receptů, a to jejich trvalým znečitelněním, např. jejich vyčerněním*.“

Následně vydané rozhodnutí pak uvedenou argumentaci účastníka řízení akceptovalo a účastníkovi řízení uložilo povinnost zlikvidovat osobní údaje předepisujících lékařů v rozsahu jméno a příjmení na uchovávaných kopiích a scanech lékařských předpisů na léčivý přípravek Xarelto 15 mg, které lékárny předávají účastníkovi řízení v rámci Slevového programu Xarelto společnosti Bayer, s.r.o. Dále bylo účastníkovi řízení především uloženo neshromažďovat v rámci Slevového programu Xarelto společnosti Bayer, s.r.o. osobní údaje předepisujících lékařů na kopiích a scanech lékařských předpisů na léčivý přípravek Xarelto 15 mg bez jejich souhlasu.

Účastník řízení následně podal proti rozhodnutí rozklad vyjádřený přípisem ze dne 13. května 2016, který byl téhož dne Úřadu doručen elektronickou poštou. Rozklad byl sice nesprávně označený jako odvolání, nicméně třeba připustit, že účastník řízení takto jednal v souladu s nepřesným poučením uvedeným v rozhodnutí. Jeho podání je dle obsahu nutno posoudit jako rozklad, který byl podán včas a řádně.

V rozkladu účastník řízení z jedné strany konstatoval, že již učinil opatření, aby osobní údaje lékaře nebyly v rámci předmětného slevového programu žádným způsobem zpracovávány. Byl tak, podle názoru účastníka řízení, zcela napraven stav, který Úřad považuje za závadný. Přesto však účastník řízení nesouhlasí s tím, že by se dopustil porušení § 5 odst. 2 zákona č. 101/2000 Sb. a žádá, aby bylo napadené rozhodnutí zrušeno a řízení zastaveno.

Na podporu svého požadavku konkrétně účastník řízení uvedl, že zpracování osobních údajů v rozsahu jméno a příjmení lékaře, jak je namítáno v rozhodnutí, považuje za zpracování na základě zákonné výjimky dle § 5 odst. 2 písm. d) zákona č. 101/2000 Sb., kdy není souhlas subjektu údajů potřeba. Jedná se o „oprávněně zveřejněné údaje“, dostupné v registru České lékařské komory zřízeném Stavovským předpisem č. 21 České lékařské komory o seznamu členů České lékařské komory a hostujících osob dle § 6a zákona č. 220/1991 Sb. Takové zpracování není, podle názoru účastníka řízení, zákonem nijak limitováno, zejména ne účelem zpracování ani zdrojem, odkud jsou osobní údaje čerpány. Toto bylo ostatně uváděno i v námitkách k protokolu o kontrole čj. UOOU-06343/15-30 ze dne 1. února 2016, které bohužel nebyly platně podány. Úřad nicméně v rámci své činnosti jako služby veřejnosti a poskytování konzultací dle příslušných ustanovení zákona podal k věci stručné vyjádření pod čj. UOOU-06343/15-34 ze dne 8. března 2016. V něm konstatoval, že jméno a příjmení lékaře, které jsou veřejně přístupné dle zákona č. 220/1991 Sb., lze zpracovávat i bez souhlasu subjektu údajů. Zároveň uvedl, že k takto veřejně dostupným údajům však již nenáleží číslo nebo den vydání receptu a údaje o předepsaném léčivu, k jejichž zpracování v rámci programu ve spojení s identifikátory lékaře rovněž docházelo. Tyto položky však nejsou účastníkovi řízení v rozhodnutí nijak vytýkány. Rozhodnutí se výslovně opírá pouze o tvrzenou neoprávněnost zpracování jména a příjmení lékaře, což ovšem je, jak se účastník řízení domnívá, v rozporu s názorem Úřadu

uvedeným ve výše zmiňovaném vyjádření. Zpracování jména a příjmení lékaře bez souhlasu lékaře je možné na základě zákonné výjimky dle § 5 odst. 2 písm. d) zákona č. 101/2000 Sb., a nemůže tak být podkladem pro tvrzení porušení zákona č. 101/2000 Sb. a uložení opatření k nápravě.

Následně účastník řízení připomenul ustanovení § 1 zákona č. 101/2000 Sb., které, podle jeho názoru, jasně vymezuje předmět příslušné právní úpravy, tj. naplnění práva každého na ochranu před neoprávněným zasahováním do soukromí. Jiné sféry subjektu údajů, podle jeho názoru, pod předmět a účel uvedeného zákona nespádají, a tedy nejsou uvedeným zákonem chráněny. Přitom údaj o předepsání léku nijak nesouvisí se soukromou sférou lékaře, avšak čistě s jeho výkonem poskytování zdravotní péče, tedy s podnikatelskou činností. Účastník řízení tak má za to, že zpracování výše zmíněných údajů o vydání receptu vůbec nespadá do působnosti zákona č. 101/2000 Sb. Dále Stavovský předpis č. 21 České lékařské komory o seznamu členů České lékařské komory a hostujících osob dle § 6a zákona č. 220/1991 Sb. v § 3 stanoví, že veřejné seznamy komory obsahují vždy tyto veřejně přístupné údaje: Titul, jméno a příjmení lékaře, odbornost lékaře a obec, v níž lékař vykonává své povolání. Z odbornosti konkrétního lékaře lze bezesporu dovodit, že při výkonu jeho činnosti dochází rovněž k předepisování příslušných léčivých přípravků, tedy jde o veřejně známou skutečnost a nikoliv soukromou sféru lékaře chráněnou zákonem č. 101/2000 Sb. Informace o tom, že lékař v jednom případě předepsal jeden konkrétní přípravek, nepodává žádný obrázek o obecné činnosti lékaře, a to zvláště v případě, kdy ne všechny lékárny se účastní programu, nebo slevu na daný recept z jakéhokoliv jiného důvodu neposkytnou, a tedy v rámci programu jsou k uplatnění slevy předloženy jen některé recepty, na nichž lékař předepsal Xarelto 15mg. Potenciál těchto údajů k vytvoření si nějaké představy o činnosti daného lékaře a zásah do jeho soukromé sféry jsou tak zcela vyloučeny. Na doplnění účastník řízení uvádí, že číslo receptu není povinnou náležitostí receptu, zákonem nejsou stanovena žádná pravidla pro číslování. Toto je plně v dispozici lékaře a může být zcela náhodné. Číslo receptu tak nemá žádnou vypovídací hodnotu a nepodává o lékaři žádnou relevantní informaci, natož pak informaci, která by představovala či umožňovala zásah do soukromí lékaře. Z výše uvedených důvodů má účastník řízení za to, že nedošlo k porušení zákona č. 101/2000 Sb., neboť nedošlo k zásahu do soukromé sféry lékaře, která jedině je tímto předpisem chráněna.

Odvolací orgán přezkoumal napadené rozhodnutí v celém rozsahu, a to včetně procesu, který předcházel jeho vydání. Především se odvolací orgán zabýval argumentací účastníka řízení vyjádřenou v rozkladu.

Ohledně zákonného důvodu ke zpracování osobních údajů dle § 5 odst. 2 písm. d) zákona č. 101/2000 Sb., jímž účastník řízení argumentoval, pak odvolací orgán především považuje za nutné připomenout, že osobní údaj je jistou entitou datových položek, které ve svém souhrnu musí korespondovat s definicí obsaženou v § 4 písm. a) zákona č. 101/2000 Sb. Musí se tedy jednat o informaci týkající se určitého nebo určitého subjektu údajů, jímž je, jak vyplývá z § 4 písm. d) zákona č. 101/2000 Sb., jakákoli fyzická osoba, k níž se osobní údaje vztahují. K tomu, aby dotčená fyzická osoba byla určená anebo alespoň určitelná, musí předmětná entita datových položek obsahovat přímé či nepřímé identifikátory, které především dotčenou osobu odliší od ostatních a případně umožní i její kontaktování. Bez takových identifikátorů příslušná informace nemá charakter osobního údaje a nakládání s ní nelze posuzovat prismalem zákona č. 101/2000 Sb. V traktovaném případě takovými identifikátory jsou právě jméno a příjmení lékaře. Ty nepochybně jsou samy o sobě osobními údaji, a to veřejně přístupnými ve smyslu § 4 písm. l) zákona č. 101/2000 Sb. Nicméně entita datových položek zpracovávaných účastníkem řízení se na tyto identifikátory neomezila a byla rozšířena o další položky, jež však, což je zásadní, ve spojení s jednoznačnými identifikátory přesáhly rámec právního titulu dle § 5 odst. 2 písm. d) zákona č. 101/2000 Sb. Zpracovávané osobní údaje tedy představovaly jméno a příjmení lékaře a dále k těmto identifikátorům se vážící údaje o receptu, předepsaném léčivu apod. Po likvidaci výše

specifikovaných identifikátorů zbývajících entita datových položek jako je číslo série nebo den vydání receptu a údaje o předepsaném léčivu atd. ztrácí charakter osobních údajů, neboť tento rozsah údajů nemůže správce ani další subjekty přímo ani nepřímo přiřadit ke konkrétnímu člověku, a nakládání s takto upravenou informací tudíž nepodléhá režimu zákona č. 101/2000 Sb. Smyslem napadeného opatření k nápravě je omezit rozsah zpracovávaných informací tak, aby se již v jejich souhrnu nejednalo o osobní údaje. Po odstranění identifikátorů lékaře se o osobní údaje jednat nebude, a nebude tak docházet k porušení zákona č. 101/2000 Sb. S tím ostatně koresponduje i samo vyjádření účastníka řízení ohledně číslování receptů. Dále odvolací orgán považuje za nutné upozornit, že údaj o odbornosti konkrétního lékaře nelze ztotožnit s údajem o předepsání konkrétního léčiva.

Co se týká předmětu práv a povinností upravených zákonem č. 101/2000 Sb., nutno připomenout, že tento zákon reflektuje moderní, extenzivní pojetí ochrany soukromí. Sám pojem soukromí ovšem není žádným právním předpisem nijak definován, proto je nutno zmínit např. náleží Ústavního soudu České republiky sp. zn. Pl.ÚS 24/10 ze dne 22. března 2011 publikovaný sub č. 94/2011 Sb., kde se mj. uvádí: *„Primární funkcí práva na respekt k soukromému životu je zajistit prostor pro rozvoj a seberealizaci individuální osobnosti. Vedle tradičního vymezení soukromí v jeho prostorové dimenzi (ochrana obydlí v širším slova smyslu) a v souvislosti s autonomní existencí a veřejnou mocí nerušenou tvorbou sociálních vztahů (v manželství, v rodině, ve společnosti), právo na respekt k soukromému životu zahrnuje i garanci sebeurčení ve smyslu zásadního rozhodování jednotlivce o sobě samém. Jinými slovy, právo na soukromí garantuje rovněž právo jednotlivce rozhodnout podle vlastního uvážení, zda, popř. v jakém rozsahu, jakým způsobem a za jakých okolností mají být skutečnosti a informace z jeho osobního soukromí zpřístupněny jiným subjektům.“* Toto stanovisko je zcela konformní stávajícímu pojetí jak v rámci států Evropské unie, tak s judikaturou Evropského soudu pro lidská práva (viz např. rozhodnutí ve věci S. a Malone vs. UK č. 8691/79 ze dne 2. srpna 1984, nebo Niemietz vs. Německo č. 13710/88 ze dne 16. prosince 1992), které odmítá restriktivní interpretaci pojmu „soukromý život“, neboť určitá míra soukromého života je realizována i v rámci profesních nebo obchodních aktivit. Soukromí tedy zahrnuje i aspekt v podobě obecného práva na informační sebeurčení, v České republice navíc výslovně garantovaného v čl. 10 odst. 3 Listiny základní práv a svobod, zaručujícího právo každého na ochranu před neoprávněným shromažďováním, zveřejňováním nebo jiným zneužíváním údajů o své osobě, které bylo předmětným jednáním účastníka řízení zjevně porušeno. Nutno zvláště zdůraznit, že pokud subjekt údajů nebude mít možnost kontrolovat poskytování svých osobních údajů anebo tato možnost bude oslabena, zejména budou-li osobní údaje bez zákonného zmocnění použity pro jiné než původní účely, jak se stalo v traktovaném případě, bude takový jednotlivec vůči svým komunikačním partnerům znevýhodněn a bude omezena jeho možnost navazovat sociální vazby a rozhodovat o sobě samém, čímž evidentně dojde k oslabení základních práv a svobod.

Nadto nelze souhlasit ani s tvrzením účastníka řízení, že zákon č. 101/2000 Sb. je striktně limitován ochranou soukromí. Samo účastníkem řízení připomínané ustanovení § 1 zákona č. 101/2000 Sb. kromě obecného odkazu na právo každého člověka na soukromí odkazuje i na další dokumenty, především směrnici 95/46/ES, o ochraně jednotlivců v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů, nebo na Úmluvu o ochraně osob se zřetelem na automatizované zpracování osobních dat č. 108, které sice ochranu soukromí nepochybně favorizují, avšak předmětnou úpravu pravidel pro zpracování osobních údajů s ochranou soukromí rigidně zcela neztotožňují a obecně ji spojují s ochranou jakýchkoli základních práv a svobod člověka (viz čl. 1 jak směrnice 95/46/ES, tak Úmluvy č. 108).

Odvolací orgán tedy argumentaci účastníka řízení vyjádřenou v podaném rozkladu odmítl. Stejně tak odvolací orgán po celkovém přezkoumání neshledal v postupu správního orgánu prvního stupně žádné vady způsobující nesprávnost nebo nezákonnost rozhodnutí. Na základě všech shora uvedených důvodů proto odvolací orgán rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí se podle ustanovení § 91 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, nelze odvolat.

Praha 20. června 2016

otisk úředního razítka

JUDr. Ivana Janů, v. r.
předsedkyně

Za správnost vyhotovení:
Martina Junková

